

בחסידות הקדוש

בראש השנה, עשה הבעל-שם-טוב הקדוש עליית נשמה, עלה מהיכל להיכל, עד שהגיע להיכלו של משיח ושאלו "אימתי קאתי מר?" מתי יבוא. השיבו מלך המשיח: "בעת שיתפרסם לימודך ויתגלה בעולם ויפוצו מעיינותיך חוצה, מה שלימודי אותך והשגת, ויוכלו גם המה לעשות ייחודים ועליות כמוך".

שורות מפורסמות אלו שכתב הבעש"ט במכתבו אל תלמידו הגדול, ה'תולדות יעקב יוסף', מצביעות על כך שדבקותם ועבודתם של צדיקי החסידות הינן במושגים נעלים של ייחודים, של עליות נשמה ושל השגות שהינם רחוקים מהבנתם של ההמונים, ובכך הם מקרבים את הגאולה. כל מאמציהם העילאיים של הצדיקים בקריעת גזירות רעות, על ידי תפילות שארכו שעות רבות, וכוחם בזה גדול על ידי כוונות וצירופי השמות.

באוצרותיה של ספריית אגודת חסידי חב"ד, הסמוכה ל'בית חיינו', שוכן כיום הסידור שבו התפלל הבעל-שם-טוב הקדוש. בין כתבי חוקרי החסידות נכתב רבות על אודות סידור זה שבו ערך הבעש"ט את תפילותיו, ערך עליות נשמה, המתק דינים וזרע הרהורי תשובה בלבבות.

יראת כבוד מיוחדת חש כל מי שהחזיק בידו את סידורו של הבעל-שם-טוב. דרך ארוכה עבר הסידור עם הכוונות בו התפלל רבי ישראל בעל-שם-טוב, עדי הגיעו אל אדמו"ר הריי"צ, אשר שמר עליו באופן מיוחד, ובעת ההפגזות בורשה בתחילת מלחמת העולם השנייה, לקח את הסידור הקדוש עמו, והצליח להעבירו עד לניו יורק, שם הוא שוכן בספרייה עד היום הזה.

תולדותיו של סידור

הסידור נכתב על גבי נייר עבה. גוף הסידור נכתב באותיות אשוריות כאשר מסיב מעטרת רשימת כוונות על פי תורת הסוד.

מרתק לראות את סדר תפלת "שמונה עשרה" הכתובה בסידור: בברכת "בונה ירושלים" נפסקה הכתיבה באמצע הדף, ומלבד חצי הדף, נשארו פנויים עוד שני דפים שלמים אחריו, וברכת "את צמח דוד" ממשיכה בתחלת הדף הרביעי. הדפים הפנויים נועדו עבור התלמידים החברייא קדישא; מזמן לזמן היה מתמלא המקום הפנוי בדפים אלו בבקשות שונות של

כל חפץ מחפציו של צדיק, יש בו ייחודים גבוהים וקדושה עליונה. על אחת כמה חפציו של מורנו הבעל-שם-טוב הקדוש, אשר קדושתו נספגה גם בחפציו הגשמיים. חפצים אלו, בחלקם, התגלגלו במשך השנים בירושות שונות ומעשים שונים ומופלאים ארעו בהם ובגינם • סקירה על סידורו הק' של הבעל-שם-טוב שהתגלגל בירושה ונמצא כיום בספרייתו של הרבי מה"מ • מוגש לרגל יום הולדתו של הבעש"ט ח"י באלול

מאת שניאור זלמן ברגר

יאזלאוויץ] ולאחיו הגאון רבי מאיר בעל 'מאיר-נתיבים', ואמר להם ברוב חיבה: "בני, אתם חביבים לי מאוד ואני אוהב אתכם. איזה חטיבה שתבחרו אעשה לכם. יש לי סידור כתב-יד שאני מתפלל בו בכל יום, כתבו שמותיכם ואת שם אמכם באיזו ברכה בשמונה-עשרה אשר אתם רוצים..." נענה רבי יצחק דוב ואמר כי הוא מבקש לרשום את שמו בברכת "שומע תפילה". לקח הבעש"ט את הסידור ונתן להם, ורשמו שניהם את שמותיכם בברכה זו.

המקורבים ואנשי הסגולה המיוחדים. במקום זה נכתבו ונחתמו שמותיכם של המבקשים, כדי שיזכרם הבעש"ט בעת תפילת שמונה עשרה לטובה ולברכה. בין השאר רשומים שמות בכתב ידם של התלמידים הגדולים – הרה"ק רבי יחיאל מעכיל מזלוטשוב שמבקש עליו על זוגתו ועל בתו, והבקשה היא "שיחזק הקב"ה לבו לעבודתו ויחי זרעו".

מסופר, כי פעם קרא הבעל-שם-טוב לתלמידיו רבי יצחק דוב מרגליות [אבד"ק

ישראל מפאווליטש, והוא השתדך עם בת מהעיר טשרנוביל. נראה שבזכות כך נוצר קשר הדוק בינו ובין הצדיק רבי מרדכי מטשרנוביל, "והיה ביניהם אהבת אמת גלויה ומפורסמת לכל".

באחד הימים נסע רבי ישראל לדרך ארוכה, ובדרכו עבר בעיר יאריוויטש, שם נחלה באופן פתאומי. כשהבין כי לא יקום מחוליו זה, סיפר שיש ברשותו בירושה את סידורו של הבעל-שם-טוב, והוא מעניקו במתנה לידידו רבי מרדכי מטשרנוביל, ואשר על כן הוא מבקש לשלוח לו את הסידור מיד לאחר הסתלקותו.

ואכן, לאחר הסתלקותו, נסעו אנשי יאריוויטש לטשרנוביל, וסיפרו לרבי מרדכי את סיפורו של הסידור. הם הוסיפו כי יתנו לו את הסידור רק אם יסכים להגיע לעירם ולשהות עמם בשבת קודש. הצדיק מטשרנוביל שהבין את קדושת הסידור וגודל החביבות שבו, הסכים לתנאי. הוא הגיע ליאריוויטש לשבת קודש "ונתנו לו הסידור ברוב חדוה".

נראה שהסידור עבר בירושה דור אחר דור, ובשלב כלשהו הגיע לידיו של הרב יצחק ליפסון מקאמינקא, שקיבלו כנדוניה. ר' יצחק שמר על הסידור מכל משמר, והוא הונח בבית גנזיו עטוף בטלית, ולא נתן לאיש לראותו. רק לעיתים הסכים להראותו לאנשים יחידי סגולה, ואף הם נדרשו על ידו לטבול קודם לכן.

כאשר שהה כ"ק אדמו"ר הריי"צ בשנת תרשי"ח בעיר קייב, ביקשו אביו אדמו"ר הרשי"ב לבקר בקאמינקא בכדי לראות את הסידור, ולרשום מקומות הכתובים בכתב יד קודש, לציין באלו מקומות רואים דמעות, וגם לבדוק אצל ר' יצחק מה שנראה אולי ככתב יד המגיד ממזריטש.

יש לציין, כי אדמו"ר הרשי"ב עמד במשך השנים בקשר עם ר' יצחק ליפסון ועם אחיו ר' שמואל בקשר למצות שמורה. מתוכן הדברים ניתן להעריך כי אדמו"ר הרשי"ב כבר ראה את הסידור. אבל יותר מכך, לא ברור אם אדמו"ר הריי"צ אכן נסע לקאמינקא וראה את הסידור.

הסידור מגיע לליובאוויטש

חלפו מספר שנים, והסידור הגיע לליובאוויטש, אמנם בהשאלה לתקופה של שבועיים, אבל ההתרגשות גם כך הרקיעה שחקים.

שמות התלמידים המופיעים בסידור לפני ברכת את צמח דוד

גלגולו של סידור

שנים רבות חלפו מהסתלקות הבעש"ט, והסידור עבר בירושה מדור לדור, עד שהגיע לידי גביר גדול מחסידי סקווירא, הרב יצחק ליפסון מקאמינקא.

כיצד הגיע הסידור דווקא אליו? אין לכך תשובה מדויקת, ויש גרסאות ומסורות שונות. אחת מהן מספרת כי הצדיק רבי צבי, בנו של הבעש"ט, היו לו שלשה בנים. שמו של השלישי היה רבי

מעיון בסידור עולה כי בדפי כוונות תקיעת שופר והפסוקים שלפניה ולאחריה, מופיעים כתמי דם ודמעות.

בסדר ספירת העומר מצורף כתב יד, ובו רשום שמות וצרופי שמות לכל שבוע מימות הספירה, שני עמודים של שמות לכל שבוע; ובתוכם נמצאות הערות בכתובה אחרת, וככל הנראה, לפי המסורה, זהו כתב ידו של הבעל-שם-טוב עצמו. בסוף הסידור נמצאים דפים אחדים בהנהגות ודינים מפורשים על דרך הקבלה.

היה זה בשנת תרע"ב או תרע"ג, כאשר הרבי הרש"ב הפקיד סכום כסף כמשכון, והסידור נשלח באמצעות הדואר. כאשר החבילה ובה הסידור הגיעה לליובאוויטש, הלך הרבי בכבודו ובעצמו לבית הדואר כדי לקחתה.

לא רק הרבי ראה את הסידור, אלא גם תלמידי התמימים, זאת לאחר טבילה במקווה, וגם אז הורשו התמימים אך ורק להביט בסידור ולא לגעת בו כלל. הרב מרדכי פרלוב סיפר כי הבחורים נכנסו בקבוצות קטנות, כאשר כל קבוצה נכנסת לרגע קצר, ומיד יצאו.

מליובאוויטש שב הסידור לקאמינקא, ובשנים הבאות, בתקופת מלחמת העולם הראשונה, עשירים רבים התרוששו, ובהם הגביר ר' יצחק ליפסון, אשר בלית ברירה נאלץ לברוח לקשינב.

במכתב שהתפרסם לראשונה ב"בית משיח" (גל' 187) מתאריך "עש"ק ויצא תרפ"ח, קעשינב", כותב ר' יצחק לרבי הריי"צ במר לבו:

"כ"ק שליט"א יודע ומכיר ואתי משכבר הימים, לכן ארהיב בנפשי עוז לפנות לכ"ק בתחינתי ובקשתי:

"ימי שנתי קרובים ב"ה לגבורות, ולא אוכל עוד לצאת ולבוא ולעסוק במו"מ, זה כמה .. נשאיתי בעירום ובחוסר כל במלא מובן המלה, זולתי הסידור הק' של הבעש"ט זלה"ה וז"ל, אשר כ"ק ראה אותו נשאר לי יתר הפליטה, וזה חלקי מכל עמלי. כעת ההכרח הגדול רח"ל יאלצני למכור את הסידור הק' הנ"ל".

בהמשך המכתב מציע ר' יצחק לאדמו"ר הריי"צ למכור לו את הסידור תמורת שלושת אלפים דולר, כאשר בתשלום ראשון ישולם 1000 דולר, או לכל הפחות 500, ולאחר מכן ישלם "במזומנים שונים לפי ראות עיניו". הוא אף מוסיף כי "עיקר חפצתי וכן רצוני גם עתה שאם גזרה ההשגחה העליונה שהסידור הק' יצא מידי ומרשותי, לפחות ישאר במקום קדושי".

ביום ראשון של חנוכה תרפ"ח, משיב לו הרבי הריי"צ באגרת תשובה:

"...אמנם על דבר הסידור הק' של הוד כ"ק אדמו"ר הבעש"ט זצוקלה"ה נבג"ם ז"ל, אכפול הדברים את אשר הגדתי

כ"ק אדמו"ר מהור"צ נ"ע

לחתנו הג' הנעלה אי"א מוהר"ש זלמן שי', כי לפי מצבי כבד עלי במאד לשלם מחיר אשר יושת עליו, גם אם יפחיתו הרבה מאת אשר נאמר במכתב ידידי, ועד כמה שלא יהי' רצוני ותשוקתי גדולה להיקר לנו במאד מאד, הנה בלתי אפשרי הוא לי הוצאה כזו, ואצטער במאד מאד ע"ז בכלל, ואשר אינני יכול כעת להביא ברכה זו אל ביתי, ולהיות בעוזר כבוד ידידי כפי האמור במכתבו שצערי כפול..."

כי הסידור נאה לו, והוא נאה להסידור

בסופו של דבר התבצעה מכירת הסידור קודם חג הפסח תרפ"ח, ובמכתב מח' ניסן תרפ"ח כותב הרבי לאחד מאנ"ש שהוסכם על מכירת הסידור, ואף שולמו דמי קדימה. תהליך העברת הסידור התעכב עוד כמה חודשים, ובטו"ב טבת כתב הר"י ליפסון לחותנו של הרבי הריי"צ, הרב אברהם שניאורסאהן, כי הסידור הועבר לבתו שמתגוררת בלעמברג, ובהסכמת שתי בנותיו הוחלט להעבירו אל הרבי הריי"צ: "ונגמר בינם שהסידור ישאר בעד הרב הצדיק הוא חתנו ר' יוסף יצחק שליט"א מליובאוויטש. גם אלי כתבה שיותר טוב

בעיניה למכור את הסידור לה"ר הק' מליובאוויטש שליט"א. בראשונה כתבתי לה שתגמ[ו]ר עם חתנו ר' יוסף יצחק שליט"א. ראשית: כי הוא כבר נתן איזה סכום מעות על קניית הסידור, והשנית: כי הסידור נאה לו, והוא נאה להסידור.

לא ידוע לנו התאריך המדויק בו הגיע הסידור לרבי, רק זאת ידוע שהיה זה טרם נסיעתו של הרבי הריי"צ לארצות הברית, והוא לקחו עמו לביקורו הראשון בארצות הברית בשלהי תרפ"ט.

דבר רכישת הסידור נשמר בחשאי, אולם לאחר מספר שנים, בחודש טבת תרצ"ד, נאות אדמו"ר הריי"צ להראותו לחסידים, בתנאי שיטבלו במקווה קודם לכן.

אדמו"ר הריי"צ נהג בעין טובה ובדרך כלל נתן לראות בתנאי שיטבלו טרם במקוה טהרה. הוא אף ביקש מאחד האדמו"רים שבא לראות את הסידור לטבול במיוחד בטרם ייגע בסידור, למרות שכבר טבל שחרית. חזון נפרץ היה למרגלות ביתו שבוורשה לראות תור ארוך של בחורים ובני תשחורת משיבות שונות, פאותיהם נוטפות מי טהרה שעלו מן הטבילה והם דרוכים ונרגשים לפגוש בסידור התפילה של הבעש"ט.

פרסום פומבי ניתן להימצאות הסידור אצל הרבי, כאשר בכ"א טבת תרצ"ד, פירסם העיתון "היינט" היוצא בוורשה, ידיעה מפורטת בנידון (התרגום מאידיש מתוך ביטאון 'שפתי צדיקים'):

"התרגשות חסידית גדולה לרגל סידור של הבעל-שם-טוב הנמצא בווארשא.

"בין חסידי ווארשא – מכל סוגי השטיבלאך ובתי-המדרש – שוררת בשבועות האחרונים התרגשות יהודית-יחודית גדולה, שהדהה מתפשטים למרחבי כל האיזור היהודי; אירוע מרגש זה סובב סביב סידור ישן של הבעל-שם-טוב, שהרבי מליובאוויטש רכשו לפני איזה זמן ('מיט א צייט צוריק') מירוש של הבעל-שם, ושילם עבורו 1500 דולאר...

"משעה שנודע לחסידים בוורשא אודות סידור נדיר זה, ממש צרים הם על דירתו של הרבי מליובאוויטש, ברצונם לראות במו עיניהם את הסידור שבו התפלל

הבעל-שם טוב ז"ל. את הסידור באים לראות החסידים הנכבדים ביותר, זקנים וצעירים, רבנים ואדמו"רים, ואף נשים מהעולם החסידי.

"סידור זה – שעבר בירושה מדור לדור – אינו דבר שבדפוס, אלא כתוב-יד על קלף. אודות קיומו של כתב-יד זה נודע לרבי מליובאוויטש עוד בהיותו ברוסיה, והוא ניהל התכתבות עם נכד-נכדו של הבעל-שם טוב בדבר המחיר, ולבסוף עבר הסידור לרשות הרבי בסך הנוכר של 1500 דולאר.

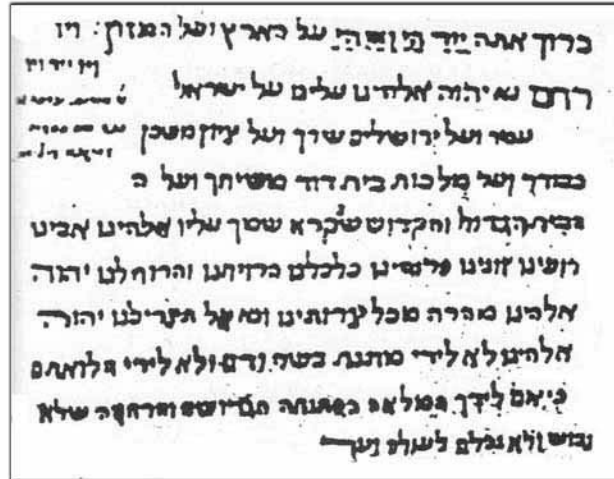
"קודם לכן, לפני שהרבי עומד להראות את סידורו של הבעל-שם טוב, על האדם לילך ולטבול במקוה – כך דורש הרבי מליובאוויטש, ובאם לאו אין הוא מראה את הסידור; לפני כמה ימים בא אל הרבי אחד מנכבדי האדמו"רים שבפולין, במיוחד כדי לראות את הסידור. הרבי מליובאוויטש שאלו: רבי, האם טבלתם במקוה? – אני טבול ועומד, השיב האורח. הסביר לו

הרבי מליובאוויטש: בכך שטבלתם קודם התפילה אין די! עליכם לטבול "לשמה", במיוחד כדי לראות את כתב-היד!...

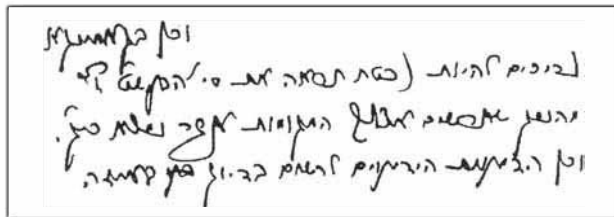
"היום מבחיר זאת השמש מיד בכניסה אל הרבי: באתם לראות את סידורו של הבעל-שם? לכו אם-כן לטבול קודם לכן במקוה! החסידים מציינים, ובאים כולם טבולים וחפופים, עומדים הם בתור אל סידורו של הבעל-שם כשזקנם ופאותיהם נוטפים כמי שזה עתה עלו מן הרחצה במקוה, כהוכחה מוחשית לקיום קפדני של הוראת הרבי".

הידיעה המרעושה, עשתה גלים, הגיעה ללונדון ומשם בידיעה טלגרפית מיוחדת חצתה את האוקיינוס ופורסמה כעבור ארבעה ימים בלבד ב"מארגן זשורנאל" בניו יורק. בידיעה נאמר כי "היינט" הוורשאי מודיע, שהרבי מליובאוויטש רכש עתה סידור נדיר של הבעל-שם טוב, בסך 1400 דולר, ודירתו של הרבי מוקפת בחסידים הבאים לראות את הסידור. אולם כל מבקר חייב ללכת למקוה לפני שניתנת לו הרשות להעיף מבט על סידורו של הבעל-שם.

כעבור שנה או שנתיים, שלח אדמו"ר הריי"צ את הסידור הקדוש ללודז'. הסידור הובא באמצעות שני שלוחים היישר לבית

אחד מדפי הסידור בברכת המזון

אגרת אדמו"ר הרש"ב:

"וכן בקאמינקא צריכים להיות, ובטח תראה את סי' הבעש"ט"

הרב זלמן שניאורסאהן מזקני חסידי חב"ד בעיר, והוא הסתגר בביתו מספר ימים בכל יום למשך כמה שעות ועיין בסידור. לאחר מכן אישר להראות את הסידור לאחר קיום מספר תנאים: טבילה במקוה, אחד מאנשיו ידפדף בסידור ויראהו למבקרים, בעוד שהם לא יגעו בו בידיהם; כל אחד מהמבקרים יתרום תרומה הגונה לשיבה 'תומכי תמימים' המקומית.

לאחר שבועיים בלודז', הסידור שב אל הרבי הריי"צ.

הסידור תחת הפגזות הנאצים

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה, עבר הרבי הריי"צ מאוטוואק לזורשה ועמו מעט מיטלטלין ובהם סידור הבעל-שם טוב. להלן תיאור מיומן הרב יוסף ויינברג שי ממוצאי יום כיפור ת"ש, בעת ההפגזות, ובדבריו מדגיש כי הסידור היה עם הרבי:

"אחר התפילה סעדו כל בני המשפחה בחדר האוכל והרבי סעד בחדרו, לא היה מידי הרבה לאכול אלא כזית חלה, היות ורסיסי פגז נפלו לתוך הבשר שהבאתי וחששו מהרעלה. כמו כן היו רק שני כלים

וכל אחד היה צריך לאכול לפי תור, בהגיע תורי לסעוד, החלה הפצצה. כולם רצו במהירות בכדי לשבת בפרוזדור ואף אני עזבתי את סעודתי ורצתי לשבת בפרוזדור, אז הרבי הורה לי ללכת לסיים את ארוחתי בחדר האוכל [כנראה בגלל שהייתה זו סעודה שלאחר הצום].

"כשלושת רבעי שעה ישבו כך בפרוזדור, לבושים בבגדים עליונים, צורות כל אחד מוכנים בידו שמא יצטרכו לברוח, על יד הרבי עמדה מזוודה עם הטלית ותפילין ובין שאר הדברים גם סידורו של הבעל-שם טוב".

הסידור, עבר עם הרבי הריי"צ את כל מסלול ההצלה, מורשה לריגא, ומשם לשבדיה ועד לניו-יורק. היה זה אחד החפצים הבודדים שהרבי הריי"צ נטל עמו ממקום למקום, כאשר רוב ספריו ורכושו נותרו בגיא הבכא.

"לא הייתי מעז"

הרבי מה"מ סיפר, כי יראה גדולה יש לו כלפי הסידור וחשש מלהתקרב אליו. ובכל אופן קרה ובהוראת אדמו"ר הריי"צ החזיק בסידור, כפי שסיפר הרב יעקב יהודה העכט לפני שנים רבות:

"יום אחד.. [בשנת תש"ז לערך] אני מקבל טלפון מהרבי שליט"א. הוא שואל אותי: "היית היום במקוה?"

"כן" – עניתי.

"יש לך גרטל?"

"כן".

"אז בוא אלי בבקשה".

באתי לחדרו של הרבי והוא סיפר לי: "פרופסור אברהם השל [הוגה דעות ידוע, חוקר מחשבת ישראל] רוצה לכתוב חיבור על הבעש"ט והוא ביקש מהרבי (הריי"צ) שיואיל לאפשר לו לראות את הסידור של הבעש"ט ואת העמוד שבו רואים שתי טיפות דם. "סתם כך" – אמר לי הרבי שליט"א – "לא הייתי מעז להתקרב ולגעת בסידור הבעש"ט, אך כיוון שהרבי אמר לי להוציא את זה בשביל להראות לפרופסור השל, אני רוצה לזכות גם אותך בזה". הרבי

המשך בעמוד 59

לשפר זאת, ומהם הרווחים או ההפסדים הצדדיים המוסתרים בסך הכולל.

כפי שמסופר על יהודי כפרי שקיבל מברק, אך היות שלא ידע קרוא וכתוב, הוא ביקש מן המלמד של בניו שהתגורר עימם, שיקריא לו את הכתוב. המלמד קרא בקול רם: "בוא מהר אביך נפטר", כששמע זאת הכפרי התעלף מצער ומכאב. המלמד לעומת זאת, אולי הצטער מעט בצערו, אך המשיך בשגרת יומו.

בסיפור זה נראה הבדל גדול בין הכפרי למלמד: הכפרי שהבשורה הקשה נגעה לו באופן אישי – התעלף, אך המלמד, שהבשורה לא היתה קשורה אליו, ביצע את התפקיד שהוטל עליו – להקריא, ולא 'לקח ללבו' מתוכן הדברים. כך הוא ההבדל בין בעל הבית לפקיד: הפקיד עושה את תפקידו, נוטל את כספו והולך הלאה, אך בעל הבית, כשרואה את תוצאות החשבון נרעש ומשתומם ונבהל.

זהו ההבדל בין חשבון הנוגע בנפשו, לחשבון השייך למשהו אחר. כן עלינו לערוך חשבון נפש בחודש אלול, ובכל

הזמנים המיוחדים לכך – כחשבוננו של בעל הבית. חשבון כזה שנוגע בעצם הנפש ומזעזע אותנו, וגורם לנו להחליט בהחלטה נחושה – **שמחר יהיה אחרת לגמרי!**

חשבון נפש, כחשבוננו של בעל הבית, צריך לעסוק במשמעות התוצאה ובמסקנות שיש להסיק ממנה. את המסקנות הללו כבר צריך ליישם בעזרת תשובה מיוחדת, שנקראת בלשון החסידות **תשובה שלימה** או תשובה מאהבה רבה וכדו'.

לשם כך קיימת תורת החסידות, קודם כל בכדי לכוון את האדם מהו אושר, ומהי איכות חיים רוחנית אמיתית. אך החסידות לא מסתפקת בלהגיד מהו הכיוון הנכון אלא היא גם מסבירה איך להתעלות וללכת בדרך ובכיוון הזה. זהו חשבון הנפש החסידי, שהמסקנה שלו היא: להיות מחר משהו אחר.

כל זה נאמר לגבי כל דורות החסידות: שיש לערוך חשבון נפש אמיתי, חשבון צדק, ולתקן ולהתעלות מן הטעון תיקון. כל שכן וקל וחומר הדבר נוגע לדורנו – דור שבו התגלה כבר נשיא דורנו כמלך

המשיח, ומחכים בכל רגע להמשך ראייתו ופעולותיו.

הרי כעת הכיוון והמטרה של חיינו הוא כיוון של גאולה – עם כל המשתמע בחסידות על זה. כלומר, כעת הסכום הכולל של החשבון צריך להיות לא רק האם הוא תואם את הדרכות התורה אלא, האם הוא מוביל אותי לימות המשיח? ובקיצור, האם העסק שלי – דהיינו גופי, מוביל אותי לאיכות חיים של ימות המשיח, שעליהם נאמר שלא נתאוו החכמים לימות המשיח כדי להנות מהטוב הגשמי שיהיה אז, אלא בכדי להנות מהטוב הרוחני שהוא גילוי אלוקות בכל דבר, ובכל רגע, ובכל התרחשות ומאורע. כפי שנאמר: ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים – כשם שבים רואים רק מים ומים, אף שיש במעמקי הים ריבוי עצום של ברואים מכל הסוגים, אך רואים רק מים ומים, וכך בימות המשיח עלינו לראות רק אלוקות ואלוקות.

שנוכה לערוך חשבון נפש אמיתי, שיביא לתשובה אמיתית, שתביא לגילוי אלוקות ולהתגלות הרבי מלך המשיח בקרוב ממש.

הסידור הקדוש / המשך מעמוד 53

שליט"א דפדף בסידור עד שהגיע לעמוד עם שתי טיפות הדם, ואז הוא נתן לי לאחוז את הסידור ולהסתכל...".

באותן שנים, זכו גם התמימים בישיבת 'תומכי תמימים' בניו יורק לראות את הסידור. יום אחד בשנים תשי"ז או תשי"ח, הוכרז בישיבה, כי מי שמעוניין לראות את הסידור יטבול במקוה, ואז יזכה לראות את הסידור לזמן קצר ביותר. זו היתה כנראה הפעם האחרונה, בה חסידים זכו לראות את הסידור.

• • •

במשך השנים עמד הסידור בחדר היחידות של כ"ק אדמו"ר הריי"צ, וכשם שהיה החדר סגור בפני הציבור, כך גם הסידור היה הרחק ממגע יד אדם.

ניתן לומר כי סידור הבעש"ט הוא הנכס היקר והחשוב ביותר בספריית ליובאוויטש. בקיץ תשמ"ה, בעת משפט הספרים, התייחס לכך הרבי ואמר:

"...נוסף על האמור לעיל בנוגע לכל הספרים השייכים לספריית ליובאוויטש של כ"ק מו"ח אדמו"ר – ניתוסף הדגשה יתירה בנוגע לספרים יקרי ערך, כולל

ובמיוחד סידורו של הבעש"ט, אשר, גם על סידור זה שמו עין למצוא דרכים ותחבולות כיצד להוציאו ולקחתו, ח"ו, מרשותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר!

כ"ק מו"ח אדמו"ר לא הי' נותן לאף אחד להתקרב ולגעת בסידור קדוש זה, ורק במקרים נדירים הי' נותן לגשת ולנשק את הסידור, וזאת – לאחר הכנה הראוי, טבילה במקוה וכו' וכו'.

"ואעפ"כ, ישנו מי שעולה על דעתו להוציא ולקחת, ח"ו, סידור זה מרשותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר!

"זה שעולה על דעתו מחשבה כזו – אין לו שום שייכות למושג של טבילה במקוה, ענין של טהרה, אותיות ביטול וכו', ומה גם שאפילו אילו הי' טובל במקוה תחלה – אסור לו להכנס מעצמו לרשותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר אפילו כדי **לגעת** בסידור זה, ועאכ"כ להוציאו מרשותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר!

"מדוע מדגיש אנכי ע"ד סידורו של הבעש"ט – לא מפני שרצוני לזכות בו, אדרבה: **ירא ומפחד** אנכי מסידורו של הבעש"ט!... תהי' הסיבה לדבר איזו שתהי', אבל המציאות היא – שיש לי **מורא ופחד** מפני סידורו של הבעש"ט, וכל זה – אפילו

כדי לשמרו בתור פקדון! "הסיבה לדיבור אודות סידורו של הבעש"ט היא, איפוא, להראות את גודל ההעזה של פלוני, שלא נרתע לחשוב על אפשרות כזו, ומטכס עצות ותחבולות כיצד להשיג את סידורו של הבעש"ט!

"ובכל אופן, להוי ידוע לו שבקשר לסידורו של הבעש"ט – הקדים כ"ק מו"ח אדמו"ר רפואה למכה:

"כפי הנראה, חשש כ"ק מו"ח אדמו"ר מפני אפשרות של גניבה כזו, ולכן, צוה עלי לעשות צילומים ("פאטאסטרטסי") מכל דף ודף של הסידור, ולהניחם במקום משומר ביותר (ב"כספת" של "בנק"), כך שגם במקרה של גניבת הסידור, לא יוכלו למכור אפילו דפים בודדים (מתוך הנחה שבנוגע לדפים בודדים לא יהיו הוכחות מניין גנבים), מכיון שישנו צילום מכל דף ודף בפ"ע!"

•

לאחר המשפט שהסתיים ב"דין נצח" בה' בטבת תשמ"ז, בנו בספריה של הרבי כספת גדולה ולתוכה הכניסו את כל הספרים והחפצים היקרים, אף סידורו של הבעל-שם-טוב הוכנס לכספת, ואין לאיש גישה לסידור זה.